

แนวทางการสร้างความสำเร็จให้กับธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ
ในประเทศไทยอย่างยั่งยืน

**Guidelines for the Sustainable Success of Wellness
Tourism in Thailand**

ปุณณภัสสร สุนทรธีรสุทธิ์,

ชลธิศ ดาราวงษ์ และ รมิดา วงษ์เวทวนิชย์

มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี

**Punnapassorn Suntorntheerasut,
Chonlatis Darawong and Ramida Wongvedvanij**

Sripatum University at Chonburi, Thailand

Corresponding Author, E-mail: 63900055@chonburi.spu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยความสำเร็จและพัฒนาความยั่งยืนให้กับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทย เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับตัวแทนจากองค์กรและนักท่องเที่ยว ผู้ให้ข้อมูลหลักมีจำนวน 24 คน ได้แก่ ตัวแทนจากหน่วยงานราชการ จำนวน 5 คน ผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ จำนวน 5 คน และนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ จำนวน 14 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจงในการเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก และนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เชิงเนื้อหาเพื่อค้นหาปัจจัยความสำเร็จและพัฒนาแนวทางความยั่งยืนให้กับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทย

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยความสำเร็จของธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทยประกอบด้วย โครงสร้างพื้นฐานที่มั่นคงและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ครบครัน กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่มีความหลากหลายและคุณภาพสูง และการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชนท้องถิ่น

คำสำคัญ: การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ; การพัฒนาความยั่งยืน; วิจัยเชิงคุณภาพ

Abstract

The objectives of this research were to study the success factors and develop sustainable plan for wellness tourism in Thailand. The research employed a qualitative approach, using in-depth interviews with stakeholders and tourists. Key informants included 24 people who are 1) five government agency representatives, 2) five wellness tourism business operators, and 3) 14 wellness tourists. Purposive sampling was used to collect data, and the data from the interviews were analyzed to identify success factors and develop sustainable approaches to wellness tourism in Thailand.

The research found that the success factors of the wellness tourism business in Thailand consisted of stable infrastructure and complete facilities, diverse and high-quality wellness tourism activities, and local community involvement.

Keywords: Wellness Tourism; Sustainability Development; Qualitative Research

บทนำ

การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Wellness Tourism) เป็นการเดินทางท่องเที่ยวที่เน้นการดูแลสุขภาพ ส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดี เกี่ยวข้องกับกิจกรรมและประสบการณ์ที่มุ่งเน้นไปที่การส่งเสริมสุขภาพ ร่างกาย จิตใจ หรือจิตวิญญาณ และสุขภาพองค์รวมภายใต้พื้นฐานของความยั่งยืน ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ และวัฒนธรรม เช่น การเดินป่า กิจกรรมการนวด การทำสปา อาบน้ำแร่หรือน้ำพุร้อน ฝึกปฏิบัติสมาธิ และ การใช้สมุนไพรเพื่อสุขภาพ เป็นต้น (กรมการท่องเที่ยว, 2566) โดยการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพแบ่งเป็น 2 ประเภทใหญ่ ได้แก่ 1) การท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ มุ่งเน้นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการผ่อนคลายและฟื้นฟู ร่างกาย เช่น การนวด อบสมุนไพร และธรรมชาติบำบัด และ 2) การท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ มุ่งเน้นการฟื้นฟู และบำบัดร่างกายหรือจิตใจด้วยการรักษาทางการแพทย์เฉพาะทางหรือการกายภาพบำบัด (หิรัญญา กลางนุรักษ์ และเกดศิริ เจริญวิศาล, 2566 : 185)

ตลาดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพทั่วโลกมีมูลค่ากว่า 817 พันล้านเหรียญสหรัฐในปี พ.ศ. 2566 และ คาดว่าจะขยายตัวถึง 1.3 ล้านล้านเหรียญสหรัฐภายในปี พ.ศ. 2568 การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพมีบทบาทสำคัญ ในการเพิ่มศักยภาพของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในประเทศไทย เนื่องจากสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวที่มีกำลังซื้อ สูง มีวันพักยาว และใช้จ่ายเฉลี่ยต่อการเดินทางมากกว่านักท่องเที่ยวทั่วไป (ภริตา บุญล้อม, 2565) สำหรับ ประเทศไทยแนวโน้มรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในปี พ.ศ. 2566 คาดว่าจะมีมูลค่ากว่า 25,000 ล้านบาท ด้วยแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย เช่น แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ภูเขา น้ำตก และทะเล รวมถึง เอกลักษณ์ด้านอาหาร นวดแผนไทย อบสมุนไพร และการประคบสมุนไพร (ศูนย์วิจัยธนาคารกรุงเทพ, 2566) จากสถานการณ์การระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ได้ทำให้ผู้คนทั่วโลกหันมาใส่ใจสุขภาพมากขึ้น โดยตระหนัก ถึงความสำคัญของการมีภูมิคุ้มกันที่ดี และให้ความสำคัญกับการป้องกันโรคและการดูแลสุขภาพในระยะยาว ส่งผลให้ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพได้รับความสนใจเพิ่มขึ้นอย่างมาก ในขณะเดียวกันนักท่องเที่ยวทั่วโลกยังมี

ความต้องการเดินทางท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง และภาคการท่องเที่ยวกำลังฟื้นตัวจากวิกฤตการณ์โรคระบาด สถานการณ์ดังกล่าวทำให้เกิดความนิยมในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Wellness Tourism) ที่มุ่งเน้นการรักษาเชิงป้องกัน (อภิชัย ฉัตรเฉลิมกิจ, 2566)

ประเทศไทยมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่กระจายตัวอยู่ในหลายจังหวัด โดยงานวิจัยที่ผ่านมาได้มีการศึกษาเรื่องการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศ ได้แก่ การนวดและสปา การนวดผ่อนคลายรูปแบบต่าง ๆ ในจังหวัดเชียงใหม่ (ปัทมพร อัมวิทยา และศรัญญา กันตะบุตร, 2564 : 296; พรรณรัตน์ บุญกว้าง, 2562 : 2) การเรียนรู้วัฒนธรรมตามสถานที่ท่องเที่ยวท้องถิ่นในจังหวัดกาฬสินธุ์ (ปฐมาศ เสริฐเลิศ, 2562 : 2) ทรัพยากรทางธรรมชาติและวัฒนธรรมของท้องถิ่นในจังหวัดอุบลราชธานี (ณัฐนนท์ ศรีอินทรวาณิช, จุฑามาส ชมผา และกุลวดี ละม้ายเงิน, 2565 : 2202) การบริการอาหารเพื่อสุขภาพ, การมีสมาธิ, การเคลื่อนไหวและฟิตเนส, การพักผ่อนและผ่อนคลาย, กิจกรรมกลางแจ้ง, การหลบหนีและการรักษาทางจิต, และการชดเชยทางสังคมในจังหวัดภูเก็ต (Weerakit & Tkachuk, 2024 : 1) การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของกลุ่มผู้สูงอายุในจังหวัดสุพรรณบุรี (พัทธ์ธิดา คชทรัพย์, 2564 : 4) การพักผ่อนและผ่อนคลายเพื่อสร้างเสริมสุขภาพที่ดีในจังหวัดฉะเชิงเทรา (Dharawanij, 2023 : 4-5) ปัจจัยการท่องเที่ยวด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ มาตรฐานคุณภาพ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ด้านสิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว และมาตรฐานคุณภาพด้านที่พักในจังหวัดชลบุรี (ดวงพร พุทธวงศ์, จิตติมา พูลเพชร และนฤมล จิตรเอื้อ, 2566 : 254) จากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมาดังกล่าวพบว่ารูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพมีความหลากหลาย ขึ้นอยู่กับลักษณะเด่นของแต่ละพื้นที่

อย่างไรก็ตาม การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทยยังคงเผชิญความท้าทายสำคัญในการสร้างความยั่งยืนการเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ปัญหาหลักคือการขาดแคลนบุคลากรผู้เชี่ยวชาญในสาขานี้ นอกจากนี้ ตลาดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่เติบโตอย่างต่อเนื่องทำให้การแข่งขันสูงขึ้นในการดึงดูดนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะประเทศในภูมิภาคเอเชียที่มีประเทศคู่แข่งหลัก ได้แก่ สิงคโปร์, อินเดีย, ฟิลิปปินส์ และมาเลเซีย (ศูนย์วิจัยธนาคารกรุงเทพ, 2566) เพื่อให้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทยมีศักยภาพสามารถแข่งขันกับนานาประเทศได้อย่างยั่งยืน ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงมุ่งเน้นที่จะศึกษาปัจจัยความสำเร็จของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทย เพื่อนำผลการวิจัยมาพัฒนาความยั่งยืนให้กับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยความสำเร็จของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาความยั่งยืนให้กับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เป็นวิธีการรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการ สทนา ซักถามและโต้ตอบระหว่างผู้สัมภาษณ์กับผู้ถูกสัมภาษณ์ ซึ่งผู้ถูกสัมภาษณ์ยินดีให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์และยินยอมให้บันทึกเทป สำหรับประเด็นคำถามเป็นการสัมภาษณ์แบบคำถามปลายเปิดที่ผู้สัมภาษณ์สร้างขึ้นเองเพื่อสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย

ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) คือ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทยซึ่งประกอบไปด้วย เจ้าหน้าที่หน่วยงานราชการ ผู้ประกอบการสถานที่ท่องเที่ยว และนักท่องเที่ยว รวมทั้งหมด 24 คน ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ของการกำหนดจำนวนผู้ให้ข้อมูลหลักจากการสัมภาษณ์เชิงลึกควรมีจำนวน 5 -30 คน (ประไพพิมพ์ สุธีสินนท์ และประสพชัย พสุนนท์, 2558 : 43) และวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ในการเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักดังนี้

1. ตัวแทนจากหน่วยงานราชการ จำนวน 5 คน : บุคลากรจากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับ Wellness Tourism คัดเลือกผู้เชี่ยวชาญที่สามารถให้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับนโยบาย นวัตกรรม และแนวโน้มในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เพื่อช่วยในการปรับปรุงและพัฒนาบริการให้ดีขึ้น ได้แก่ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, กระทรวงสาธารณสุข

2. ผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ จำนวน 5 คน : คัดเลือกผู้ประกอบการที่มีประสบการณ์การทำงานด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป ได้แก่ ผู้ประกอบการด้านที่พัก (โรงแรม/รีสอร์ท) ด้านอาหาร ด้านสปา และด้านการจัดทัวร์

3. นักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ จำนวน 14 คน : ผู้วิจัยได้คัดเลือกนักท่องเที่ยวที่มีอายุ 18 - 75 ปี และมีประสบการณ์ใช้บริการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทย ตั้งแต่ 2 ครั้งขึ้นไป เช่น การนวด สปา ทรีทเม้นท์ หรือการปรับสภาพด้านสุขภาพรูปแบบต่าง ๆ การเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสุขภาพ หรือการพักผ่อนที่สถานที่ส่งเสริมสุขภาพ เพื่อศึกษาความต้องการต่อการใช้บริการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ โดยเลือกพื้นที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 7 จังหวัด ได้แก่ กรุงเทพมหานคร เชียงใหม่ เชียงราย หัวหิน ภูเก็ต พัทยา และสมุย เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวมากที่สุด (กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา, 2567)

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษานี้ดำเนินการโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ซึ่งมุ่งเน้นการได้ข้อมูลอย่างละเอียดและลึกซึ้งจากผู้ให้ข้อมูลหลัก การสัมภาษณ์เชิงลึกช่วยให้นักวิจัยสามารถสำรวจมุมมอง ความคิด และประสบการณ์ส่วนตัวของผู้ตอบสัมภาษณ์ในบริบทที่หลากหลาย (Seidman, 2019 : 122) และใช้แนวทางการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interviews) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยจัดเตรียมประเด็นคำถามไว้ล่วงหน้าเพื่อให้ตรงกับจุดประสงค์ในการศึกษา และสามารถเพิ่มเติมประเด็นคำถามเมื่อต้องการให้ได้

ข้อมูลในเชิงลึกเพิ่มขึ้น ซึ่งแบบสัมภาษณ์ผ่านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และคณะกรรมการจริยธรรมงานวิจัยในมนุษย์ โดยมีประเด็นคำถามดังนี้

1. แนวทางการสัมภาษณ์สำหรับตัวแทนจากหน่วยงานราชการ (ตารางที่ 1) และผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (ตารางที่ 2) ประเด็นคำถาม เช่น กลยุทธ์ธุรกิจของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การสนับสนุนจากภาครัฐต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เป็นต้น

2. แนวทางการสัมภาษณ์สำหรับนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (ตารางที่ 3) ประเด็นคำถาม เช่น ประสบการณ์การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจและความจงรักภักดีของนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เป็นต้น

รายละเอียดของการเก็บรวบรวมข้อมูลแสดงในตารางดังนี้

ตารางที่ 1 ตัวแทนจากหน่วยงานราชการ (Government: G)

รหัส	เพศ	อายุ	ระยะเวลา สัมภาษณ์	ประสบการณ์ ทำงาน (ปี)	สถานที่ทำงาน
G1	ชาย	57	41.31 นาที	3	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
G2	ชาย	52	35.11 นาที	3 ปี 5 เดือน	กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
G3	หญิง	42	15.01 นาที	5 เดือน	กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
G4	หญิง	36	10.05 นาที	3 ปี 3 เดือน	กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
G5	หญิง	54	51.43 นาที	12	กระทรวงสาธารณสุข

ตารางที่ 2 ผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Entrepreneur: E)

รหัส	เพศ	อายุ	ระยะเวลา สัมภาษณ์	ประสบการณ์ ทำงาน (ปี)	สถานที่ท่องเที่ยว
E1	หญิง	39	35.48 นาที	5	เชียงใหม่, เชียงราย
E2	หญิง	47	60.00 นาที	4	ชลบุรี (พัทยา), กรุงเทพมหานคร
E3	หญิง	56	57.44 นาที	35	ชลบุรี (พัทยา)
E4	หญิง	60	49.31 นาที	30	ชลบุรี (พัทยา)
E5	หญิง	52	39.24 นาที	20	ชลบุรี (ศรีราชา)

ตารางที่ 3 นักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Tourist: T)

รหัส	เพศ	อายุ	ระยะเวลา สัมภาษณ์	ประสบการณ์ ทำงาน (ปี)	สถานที่ท่องเที่ยว
T1	ชาย	47	38.53 นาที	17	พทยา, หัวหิน, เขาใหญ่, หาดใหญ่, ภูเก็ต, กระบี่, เชียงใหม่, สมุทรปราการ, กรุงเทพฯ
T2	ชาย	47	18.37 นาที	24	พทยา, หัวหิน, เขาใหญ่
T3	ชาย	47	29.05 นาที	22	ภูเก็ต (เกาะต่าง ๆ ส่วนใหญ่ไปภาคใต้)
T4	ชาย	39	18.16 นาที	15	เชียงใหม่, ภูเก็ต, พังงา, กระบี่, พทยา
T5	ชาย	47	25.43 นาที	20	บางแสน, สุราษฎร์ธานี, กรุงเทพมหานคร
T6	ชาย	58	16.10 นาที	30	เกาะ (จำชื่อไม่ได้)
T7	หญิง	55	12.51 นาที	20	เกาะ (จำชื่อไม่ได้)
T8	ชาย	62	33.35 นาที	31	ตราด (เกาะช้าง), ประจวบคีรีขันธ์ (บ้านกรูด), เชียงใหม่, กาญจนบุรี
T9	ชาย	22	33.37 นาที	2	ชลบุรี, กระบี่, ตราด, สุราษฎร์ธานี, เชียงราย, อุดรธานี, ภูเก็ต, กรุงเทพฯ, เพชรบุรี
T10	ชาย	61	40.19 นาที	35	สุราษฎร์ธานี (เกาะสมุย)
T11	หญิง	72	34.12 นาที	35	เชียงราย
T12	ชาย	61	20.54 นาที	30	หัวหิน, กรุงเทพฯ, ภูเก็ต, ตราด, ระยอง
T13	ชาย	60	37.45 นาที	30	เชียงใหม่, ขอนแก่น, ร้อยเอ็ด, มหาสารคาม,
T14	หญิง	54	28.13 นาที	20	กรุงเทพมหานคร

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการนำเอกสารและรายละเอียดข้อมูลมาใช้ในการวิเคราะห์โดยกำหนดการจัดเรียงข้อมูลแบบสามเส้า การวิเคราะห์ผลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก และดำเนินการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) เป็นวิธีการวิจัยที่ใช้ในการศึกษาและวิเคราะห์วัสดุในรูปแบบต่างๆ ด้วยวิธีการที่เป็นระบบและวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่สามารถวัดได้ (Krippendorff, 2004 : 88) โดยมุ่งเน้นที่การตีความความหมายของข้อมูลในบริบททางสังคม อีกทั้งยังใช้ในการตรวจสอบรูปแบบที่ปรากฏในข้อมูลที่ทำ การวิเคราะห์ ขั้นตอนหนึ่งที่สำคัญในการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาคือการใส่รหัส (Coding) ซึ่งเป็นกระบวนการแยกส่วนและจัดหมวดหมู่ข้อมูลเพื่อเตรียมวิเคราะห์ การใส่รหัสช่วยในการระบุและจำแนกเนื้อหาตามหัวข้อหรือธีม (Themes) ที่เกี่ยวข้องซึ่งปรากฏในข้อมูล (Neuendorf, 2002 : 56)

ผลการวิจัย

1. ปัจจัยความสำเร็จของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทย

ผลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก ผู้วิจัยสามารถสรุปปัจจัยความสำเร็จของธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทยอย่างยั่งยืนได้ 3 ปัจจัยดังนี้

1.1 โครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่เอื้อต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวเข้าถึงบริการสุขภาพได้อย่างง่ายดายและปลอดภัย รวมถึงการมีสถานที่ท่องเที่ยวที่สะดวกสบายและสนับสนุนกิจกรรมสุขภาพ ผู้ให้สัมภาษณ์มีประสบการณ์กับโครงสร้างพื้นฐานและการให้บริการสุขภาพภายในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ สามารถจัดกลุ่มและเสริมคำอธิบายประเด็นย่อยตามประสบการณ์ของผู้ให้สัมภาษณ์ได้ดังนี้

การเข้าถึงบริการสุขภาพ

ประเด็นนี้เน้นถึงการมีบริการสุขภาพครบวงจรที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายและมีมาตรฐานสากล เพื่อเสริมสร้างคุณภาพของบริการและชื่อเสียงในด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

"การเข้าถึงบริการสุขภาพที่ดีทำให้นักท่องเที่ยวมั่นใจว่าจะได้รับการดูแลที่ดีที่สุด" (G1)

ความสะดวกสบายและปลอดภัย

เน้นการสร้างสภาพแวดล้อมที่สะดวกสบายและปลอดภัย เพื่อการพักผ่อนและการฟื้นฟูสุขภาพที่ดีของนักท่องเที่ยว

"โครงการท่องเที่ยวควรมีการพัฒนาให้ครอบคลุมเรื่องความปลอดภัย เพื่อให้ นักท่องเที่ยวสามารถเพลิดเพลินกับการท่องเที่ยวได้อย่างสบายใจ" (G2)

"มีมาตรฐานมันช่วยให้เกิดความสบายใจในการใช้ชีวิต เราารู้สึกได้ว่าเหมือนอยู่บ้าน และอยู่ในพื้นที่ปลอดภัยของตัวเอง ทำให้ไม่ต้องพะวงระหว่างการท่องเที่ยว หรือมีที่พึ่งในการท่องเที่ยวอยู่เสมอ" (T2)

"สถานที่ที่ต้องดูปลอดภัยไว้ก่อน การที่ชาวต่างชาติมา เหมือนเรารับฝากดูแลชีวิตเค้าดังนั้นเรื่องนี้จึงเป็นเรื่องที่สำคัญ และมีผลต่อภาพลักษณ์เป็นอย่างมาก และเป็นการสร้างความเชื่อภายในจิตใจในการมาท่องเที่ยวร่วมด้วย" (E1)

"เราพยายามนำเสนอถึงสถานที่ที่ปลอดภัยในการมาท่องเที่ยวเป็นหลัก แต่ในขณะเดียวกันพื้นที่ธรรมชาติบางจุดที่เราอาจดูแลไม่ถึงถึงก็ต้องคอยสอดส่องและให้ความสนใจเพื่อให้นักท่องเที่ยวปลอดภัย" (G2)

การสนับสนุนด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

การมีสถานที่ที่พักผ่อนที่อำนวยความสะดวกสบาย สะอาด สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยและเหมาะสมสำหรับกิจกรรมสุขภาพและการผ่อนคลาย

“การสนับสนุนด้านสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น การสร้างเส้นทางเดินป่าที่มีมาตรฐาน ช่วยให้การท่องเที่ยวเป็นไปอย่างราบรื่นและเข้าถึงได้ง่าย” (T10)

“เรื่องความสะดวกเป็นสิ่งสำคัญ เมื่อมีลูกค้าเข้ามาก็ต้องดูแลให้ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานบริการต่าง ๆ ซึ่งส่งผลต่อภาพลักษณ์ และความประทับใจที่ลูกค้าจะใช้ในการพิจารณาสำหรับการกลับมาใช้บริการใหม่ หรือบอกต่อคนอื่น ๆ” (E1)

“เราดูข้อมูลผ่านโอกต้าแล้วเห็นที่นี้สะอาดดี น่าสนใจ มันดูน่าเที่ยวเลยตัดสินใจไป ซึ่งความสะดวกมันสะท้อนอะไรหลาย ๆ อย่างในการใช้ชีวิตในสถานที่เหล่านั้นได้เป็นอย่างดี และสะท้อนไปถึงการดูแลเอาใจใส่ด้วย” (T1)

“การนำเสนอองค์ประกอบของสถานที่ต่าง ๆ เป็นลักษณะของแวดล้อมที่สะท้อนถึงภาพลักษณ์ผ่านการมองเห็นทางกายภาพทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความสนใจอยากจะมา และทำให้การท่องเที่ยวประสบความสำเร็จได้” (E2)

การพัฒนาอย่างยั่งยืน

การริเริ่มนโยบายและโครงการที่ส่งเสริมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในแบบที่ยั่งยืน ช่วยให้ธุรกิจและชุมชนท้องถิ่นมีความมั่นคงและพร้อมตอบสนองต่อความต้องการที่เพิ่มขึ้น

“เราต้องมีการวางแผนให้กิจกรรมท่องเที่ยวของเราเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และสร้างประโยชน์สูงสุดให้กับชุมชน” (G1)

“เรามีการจ้างหน่วยงานเพื่อมาชี้วัดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ โดยมีประเด็นการท่องเที่ยวอย่างเชิงวัฒนธรรมมาประกอบเพื่อส่งเสริมและวางแผนกันในอนาคต เพื่อที่จะเป็นการกระตุ้นการท่องเที่ยว และหาแนวทางในการปรับปรุงองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว” (G1)

1.2 กิจกรรม (Activities) การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพทั้งกายและจิตเป็นสิ่งที่ทำให้ธุรกิจท่องเที่ยวเชิงสุขภาพประสบความสำเร็จ โดยการนำเสนอกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้วัฒนธรรมท้องถิ่น, การเที่ยวชมสถานที่ทางธรรมชาติ, และบริการนวดและ สปา ซึ่งสะท้อนถึงประสบการณ์และความรู้สึกของผู้ให้สัมภาษณ์ต่อกิจกรรมต่างๆ ที่พวกเขาได้ร่วมในระหว่างการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในไทย, แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการมีกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว สามารถจัดกลุ่มและเสริมคำอธิบายประเด็นย่อยตามประสบการณ์ของผู้ให้สัมภาษณ์ได้ดังนี้

การเรียนรู้วัฒนธรรมและประเพณี

การมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้และปฏิบัติตามวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น เช่น การเยี่ยมชมวัดหรือการทำบุญ, เพื่อการเชื่อมต่ออย่างลึกซึ้งกับชุมชนและเพิ่มความเข้าใจทางวัฒนธรรม

“การมีส่วนร่วมในการทำบุญที่วัดต่างๆ ช่วยให้เข้าใจวัฒนธรรมของที่นี่และช่วยผ่อนคลายจิตใจ” (T11)

“บรรยากาศแวดล้อมอย่างการเข้าวัด ทำบุญ ต่าง ๆ มีความแตกต่างจากสังคมที่รู้จักมา ได้เห็นกิจกรรมและเรื่องราวหลาย ๆ อย่าง ที่สร้างความรู้สึกผ่อนคลาย และมีสังคมที่เป็นกันเอง ทำให้สบายจิตใจมากขึ้น” (T11)

“เรามีของดีทางวัฒนธรรมหลายอย่าง และมีการวางนโยบายและแผนการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อผลักดันให้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพประสบความสำเร็จ ซึ่งองค์ประกอบทางวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่เรานำมาใช้ดึงดูดใจนักท่องเที่ยวได้” (G2)

“การนำเสนอวัฒนธรรม ที่เกี่ยวกับศาสนา หรือวัด ต่าง ๆ ช่วยให้นักท่องเที่ยวที่สนใจด้านนี้ได้ฮิลจิตใจมากขึ้น เป็นการทำให้เค้าได้รับประสบการณ์ผ่านประเพณีไทย ซึ่งเหล่านี้จะมีการยกระดับจิตใจที่ดีและบรรเทาเรื่องราวในหัวได้” (G3)

“การนำเสนอกิจกรรมทางวัฒนธรรม อย่างการไปวัด ไปซึมซับศาสนา และทำความเข้าใจวิถีชุมชน เป็นการบำบัดทางจิตรูปแบบหนึ่ง เหมือนได้ชำระล้างจิตใจ ซึ่งบางทีนักท่องเที่ยวหลายคนเพียงแค่มานาที่พึ่งและทำความเข้าใจในชีวิตก็มี” (G3)

“บางทีการไปวัด ได้ไปฟังเทศนา ฟังธรรม หรือการไปเข้าป่า ได้ไปสัมผัสธรรมชาติ หรือการได้อยู่ในที่สงบ ๆ หลีกหนีจากสังคมต่าง ๆ ที่เคยอาศัยอยู่ในช่วงเวลาหนึ่ง เป็นการช่วยบำบัดจิตใจให้ดีขึ้นจากการทำงานได้เป็นอย่างดีครับ” (T10)

การสำรวจสถานที่ทางธรรมชาติ

การจัดกิจกรรมที่ช่วยให้นักท่องเที่ยวสามารถสำรวจและประสบการณ์กับความงามของธรรมชาติในพื้นที่ที่เยี่ยมชม เช่น การเดินป่า หรือการเยี่ยมชมป่าไม้และน้ำตก เพื่อการผ่อนคลายและค้นหาตัวตน

“การเดินป่าช่วยให้ฉันสัมผัสกับธรรมชาติและค้นพบตัวเองอีกครั้ง มันเป็นประสบการณ์ที่สุดพิเศษ” (T8)

“ทุกที่ที่เราไปไม่ว่าจะเชิงธรรมชาติหรือเชิงวัฒนธรรม ไม่ว่าจะเป็นน้ำตก ภูเขา ทะเล หรือวัดวาอารามในจังหวัดพื้นที่ต่าง ๆ ต่างมีการเตรียมการต้อนรับและนำเสนอมรดกทางวัฒนธรรมที่ดีที่ช่วยสร้างความประทับใจ” (T11)

“การท่องเที่ยว ที่ทำให้นักท่องเที่ยวได้คลินจิตใจไปกับธรรมชาติ เป็นเสมือนธรรมชาติบำบัด ได้อยู่กับสิ่งแวดล้อมที่มีความสงบ และความเป็นอยู่ที่ดี หลีกหนีจากความวุ่นวายอะไรหลาย ๆ อย่าง ทำให้เกิดความประทับใจ” (E1)

“ปัจจุบันเรามีนโยบายที่มุ่งเน้นการพัฒนาธรรมชาติ เพราะประเทศไทยมีทรัพยากรที่สวยงาม นักท่องเที่ยวชื่นชอบเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะภูเขา และทะเล เหล่านี้เป็นสิ่งที่ใช้ในการนำเสนอเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ดี” (G1)

“ธรรมชาติในไทยเรามีอะไรหลาย ๆ อย่างที่น่าสนใจ และสามารถมาประยุกต์ใช้ในการท่องเที่ยวได้หลากหลายแบบ เช่นเดียวกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เพราะการเที่ยวในธรรมชาติเป็นการบำบัดจิตใจอย่างหนึ่ง” (G2)

“การมาเที่ยวน้ำตก หรือไปทะเลไม่เคยผิดหวังเลย อย่างสมุยก็มีความสวยงาม และแปลกใหม่ ธรรมชาติของเกาะสมุย มีความหลากหลายในเรื่องของทะเล และธรรมชาติบนเกาะที่ทำให้รู้สึกน่าสนใจและมาเที่ยวซ้ำได้” (T14)

“การมาท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ด้วยการเดินทางเจอธรรมชาติ และชุมชนอะไรหลาย ๆ อย่าง ช่วยในเรื่องสุขภาพและใจได้ดี การบำบัดทางธรรมชาติก็สามารถช่วยฟื้นฟูร่างกายได้ ในแนวทางของมันที่มีความน่าสนใจ” (T10)

“ผมชอบมากที่จะออกมาตอนเช้าแล้วสูดอากาศ เป็นบรรยากาศที่ดีที่ช่วยฟื้นฟูทั้งร่างกายและจิตใจ โดยเฉพาะระหว่างมาเที่ยวทางธรรมชาติ เหมือนทำให้เราได้เกิดความเป็นหนึ่งเดียวกับธรรมชาติที่ช่วยบำบัดร่างกายได้ดี” (T12)

“ด้วยความที่เรามีธรรมชาติที่เหมาะสมกับ Wellness เราได้มีนโยบายที่จะทำให้พื้นที่เหล่านี้เหมาะสมกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพร่วมด้วย ซึ่งทำให้ผู้ใช้บริการสัมผัสได้ถึงความหลากหลาย และความน่าสนใจในการท่องเที่ยว” (G5)

“การมาเที่ยวน้ำตก หรือไปทะเลไม่เคยผิดหวังเลย อย่างสมุยก็มีความสวยงาม และแปลกใหม่ ทะเลหรือธรรมชาติของที่นี่มีความแตกต่างจากที่อื่น ไม่ใช่เพียงแค่ความสวย แต่ทัศนียภาพ หรือองค์ประกอบต่าง ๆ ในพื้นที่ด้วย” (T14)

การทํากิจกรรมเพื่อสุขภาพ

การจัดกิจกรรมที่เน้นสุขภาพ เช่น การเล่นโยคะบนชายหาดหรือการฝึกซ้อม, ซึ่งช่วยส่งเสริมสุขภาพจิตและกายให้กับนักท่องเที่ยว

“การเข้าร่วมกิจกรรมเช่นโยคะและการนวดที่สปาเป็นวิธีที่ช่วยฟื้นฟูร่างกายและจิตใจ” (T9)

“ฉันรู้สึกว่าการซ้อม เล่นกีฬาที่นี่ทำให้เกิดความแข็งแรงและอยู่กับมันได้นานกว่าอยู่ที่บ้าน ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้การมาเที่ยวไทย เป็นอะไรที่มีความสุขมากในกิจกรรมกลางแจ้งที่อากาศมีความเหมาะสมกว่าอากาศหนาว” (T8)

“อากาศช่วงเช้าของที่นี่มีบรรยากาศที่ดี เหมาะแก่การมาวิ่งออกกำลังกายกลางแจ้ง ซึ่งเป็นเรื่องที่ดีเป็นอย่างมาก ทำให้เรามีเวลาในการทำกิจกรรมที่มีความหลากหลาย และมีความแตกต่างมากยิ่งขึ้นในการใช้เวลาในชีวิตประจำวัน” (T12)

“มักมองหาสถานที่ที่มีบริการเกี่ยวกับสปาหรือนวดแพทย์แผนไทย ชอบไปใช้บริการทุกครั้ง บริการนวดในแต่ละที่มีคุณภาพต่างกัน แต่ช่วยในการผ่อนคลายไม่ต่างกัน ทำให้รู้สึกสบายและเป็นการฟื้นฟูหลายๆ อย่าง” (T9)

“นวดที่รัสเซียคุณจะได้บริการแบบนี้ แต่ถ้ามาที่ไทยการนวดทำให้รู้สึกถึงประสบการณ์ที่มีความแปลกใหม่ และไม่เหมือนไปใช้บริการที่อื่นเลย มันบอกไม่ถูก แต่มันดีมาก ๆ ทำให้เรามีความผ่อนคลาย แตกต่างจากที่รัสเซีย” (T8)

“เกี่ยวกับความแปลกสถานที่ที่มักจะมีเฉพาะตัว อย่างสมุยก็มีกิจกรรมนวด หรือกิจกรรมอื่นที่มีความแปลกจากที่อื่น เพราะการนวดที่สมุย มันมีอะไรหลาย ๆ อย่างที่ทำให้มีความผ่อนคลาย และยังได้ทำกิจกรรมอื่น ๆ ที่มีความน่าสนใจ” (T9)

“ส่วนใหญ่ก็จะไปนวด ซึ่งมันไม่ได้ช่วยแค่ผ่อนคลาย แต่มันยังเป็นการฟื้นฟูร่างกายหลังการออกกำลังกายหรือการทำงานได้เป็นอย่างดี ไปที่ไหนเลยมักจะไปนวด” (T6)

“ส่วนใหญ่ไปร้านนวด ที่มีนวดแบบโรม่า ช่วยให้ผ่อนคลายเป็นอย่างมาก จิตใจปลอดโปร่งและไม่เครียดขึ้นเลย ซึ่งถือเป็นกิจกรรมหนึ่งที่จะช่วยในการผ่อนคลายและสร้างความสุขระหว่างการใช้ชีวิตได้เป็นอย่างดี” (T14)

การพัฒนาทักษะและสุขภาพผ่านกีฬา

การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางกายภาพ เช่น การเดินเขา หรือการขี่จักรยาน, เพื่อส่งเสริมสุขภาพกายและเพิ่มความแข็งแรง

“การเล่นกีฬาที่นี่ช่วยให้ฉันพัฒนาทักษะและความแข็งแรงของร่างกาย” (T12)

“สนามกีฬาที่นี่ขนาดใหญ่ หรูหรา มีความพร้อมดี และมีธรรมชาติด้วย เหมือนเราได้มาออกกำลังกาย ไปพร้อม ๆ กับการอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีมีความน่าสนใจ ซึ่งเหล่านี้ช่วยส่งเสริมในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งกันและกัน” (T13)

“การไปกิจกรรมอย่างตีกอล์ฟ ไปนวด ทำให้ได้เจอกลุ่มคนใหม่ ๆ บางครั้งกลุ่มใหญ่ เป็นการเข้าสังคมอย่างหนึ่งได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์กัน ซึ่งหลายเรื่องทำให้เราได้มีโอกาสในการไปท่องเที่ยวหรือสัมผัสกับเรื่องราวใหม่ ๆ” (T9)

“การออกกำลังกาย ในประเทศไทยมีความแตกต่าง ด้วยอากาศ และอาหารทำให้รู้สึกได้ว่าเราได้สุขภาพที่ดีระหว่างอยู่ที่นี่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องการบำบัดฟื้นฟูต่าง ๆ แบบค่อยเป็นค่อยไปผ่านสภาพแวดล้อมในการใช้ชีวิต” (T3)

“ผมมองยิมที่ดี เมืองไทยมีอากาศที่เอื้ออำนวยมาก คงเพราะผมมาจากเมืองหนาวทำให้วัฒนธรรมการออกกำลังกายเรากำหนดในยิม แต่ที่ไทยนอกจากในยิมแล้วคุณสามารถเอาดอร์ได้นั้นเป็นเรื่องที่ดีที่ทำให้สุขภาพแข็งแรงมากขึ้น” (T14)

1.3 การมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชนท้องถิ่น (Local Involvement) การมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชนท้องถิ่นเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างประสบการณ์ที่แท้จริงและมีคุณค่าสำหรับนักท่องเที่ยว ซึ่งรวมถึงการมีบริการจากชุมชนในการดูแลและนำเสนอกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพและการพักผ่อน ความสำเร็จในแง่นี้ได้แก่การมีบทบาทของชุมชนท้องถิ่นในการสนับสนุนและเข้าร่วมในการพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยว การที่ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการนำเสนอและการบริการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพนั้นช่วยให้เกิดประสบการณ์ที่แท้จริงและสร้างรายได้ให้กับชุมชน พร้อมทั้งยังส่งเสริมวัฒนธรรมของตนเองจากประสบการณ์ ผู้ถูกสัมภาษณ์ สามารถจัดกลุ่มและเสริมคำอธิบายประเด็นย่อยตามประสบการณ์ของผู้ให้สัมภาษณ์ได้ดังนี้

การเข้าร่วมของชุมชนในการจัดกิจกรรม

การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการจัดการหรือการนำเสนอกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมหรือสุขภาพ, เช่น การจัดงานเทศกาลหรือการนำเสนอการแสดงท้องถิ่น, ส่งเสริมการเรียนรู้และการปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักท่องเที่ยวและชุมชน

“ชุมชนท้องถิ่นมีบทบาทใหญ่ในการสนับสนุนการท่องเที่ยวโดยการเข้าร่วมจัดกิจกรรมที่แสดงถึงวัฒนธรรมของเรา” (T8)

“สังคมที่นี่ค่อนข้างที่จะเป็นแบบเปิด และด้วยความที่ผู้คนเป็นมิตรทำให้รู้สึกได้ว่าจะมีความง่ายในการเข้าเพียงแค่อยอมรับในกิจกรรมและกติกาต่าง ๆ ก็ทำให้เข้าร่วมได้แล้ว เช่น การเข้าทำบุญ” (T8)

“ทุกวันนี้กิจกรรมที่เกี่ยวกับทำวัด หรืองานบุญต่าง ๆ ซึ่งอาจธรรมดาในสายตาคนทั่วไป แต่ก็มีที่น่าสนใจสำหรับนักท่องเที่ยวที่จะทำให้พวกเขาได้เรียนรู้ และมีจิตวิญญาณเกี่ยวกับทางพุทธมาช่วยให้จิตใจดีขึ้น” (G5)

การสนับสนุนผลิตภัณฑ์และบริการท้องถิ่น

การใช้ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ผลิตหรือจัดหาโดยชุมชนท้องถิ่น เช่น การนำเสนออาหารพื้นเมืองหรือการให้บริการนวดที่ใช้สมุนไพรท้องถิ่น, ช่วยเพิ่มรายได้และความยั่งยืนให้กับชุมชน

“ผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่น เช่น อาหารและงานฝีมือ เป็นส่วนสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างเศรษฐกิจของเรา” (T10)

“ด้านสังคม เหมือนการไปอุดหนุนชุมชนได้ช่วยเศรษฐกิจและเราได้เรียนรู้ไปกับเค้าในวิถีสังคม การทำความเข้าใจในวิถีสังคมของพวกเขาถือเป็นเรื่องที่ดีในการเรียนรู้” (T10)

“อาหารการกินต่าง ๆ ที่ไม่เคยเจอมาก่อน หรือกิจกรรมระหว่างการท่องเที่ยวที่มีความแปลกใหม่ ทำให้รู้สึกมีความน่าสนใจและอยากลองที่จะเข้าร่วม ในหลาย ๆ อย่าง เพื่อให้รู้สึกว่าได้มาเที่ยวและมาพักผ่อน” (T13)

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริการและการจัดการท่องเที่ยว

การที่ชุมชนท้องถิ่นเป็นภาคีหรือให้บริการที่พัก เพื่อเสนอประสบการณ์และวิถีชีวิตที่แท้จริงให้กับนักท่องเที่ยว

“ชุมชนช่วยให้การท่องเที่ยวเป็นไปอย่างเป็นมิตรและเป็นธรรมชาติ ทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกเหมือนเป็นส่วนหนึ่งของเรา” (T12)

“การได้รับบริการจากการท่องเที่ยวค่อนข้างสนุก แต่สิ่งที่ทำให้ต้องพัฒนาคือกำแพงภาษา ซึ่งจะช่วยให้เวลาท่องเที่ยวพื้นที่ห่างไกลเป็นประโยชน์มากขึ้น โดยเฉพาะอำเภอที่ไม่ใช่ตัวเมืองต่าง ๆ ซึ่งมีเรื่องของภาษาถิ่นเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย” (T9)

“ฉันรู้สึกว่าคุณเป็นมิตร ให้การต้อนรับที่ดี ไม่ใช่แค่เวลาบริการต่าง ๆ แต่ยังรวมไปถึงเวลาในการทำกิจกรรมหรือเวลาทั่ว ๆ ไป ผู้คนในท้องถิ่นต่างให้ความเคารพ และแสดงท่าทีที่เป็นมิตรอยู่เสมอทำให้รู้สึกอยากมาใช้บริการซ้ำอีก” (T12)

“ผู้คนค่อนข้างน่ารัก นอกจากความเป็นมืออาชีพในการบริการแล้ว การยิ้มแย้มแจ่มใส และให้ความสุภาพระหว่างการพูดคุย แสดงความคิดเห็นดูเป็นการเคารพที่ดีระหว่างกัน ซึ่งช่วยให้อะไร หลาย ๆ อย่างดำเนินไปด้วยดีได้” (T10)

2. แนวทางการพัฒนาความยั่งยืนให้กับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทย

การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทยร่วมกับแนวคิดความยั่งยืน เป็นการวิจัยที่เชื่อมโยงสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ ชุมชนและสังคม โดยการวิจัยนี้มุ่งศึกษาปัจจัยความสำเร็จของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทย เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาความยั่งยืนให้กับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทย ผลจากการวิจัยพบว่า การพัฒนาความยั่งยืนให้กับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทยนั้น เป็นการดำเนินงานภายใต้โครงสร้าง 3 ด้านดังนี้

1) โครงสร้างพื้นฐาน (การเข้าถึงบริการสุขภาพ สิ่งอำนวยความสะดวก) โดยการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชนในการส่งเสริมภาพลักษณ์ของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีความพร้อมด้านสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว

2) กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (การเรียนรู้วัฒนธรรมและประเพณี การสำรวจสถานที่ทางธรรมชาติ กิจกรรมเพื่อสุขภาพ การพัฒนาทักษะและสุขภาพผ่านกีฬา) โดยการส่งเสริมเส้นทางและกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย เช่น ด้านนิเวศ ด้านวัฒนธรรม ด้านกิจกรรมการกีฬา

3) การมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชนท้องถิ่น (การสนับสนุนผลิตภัณฑ์และบริการท้องถิ่น การให้บริการและการจัดการท่องเที่ยวของชุมชน) โดยการสนับสนุนการท่องเที่ยวโดยชุมชนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการสร้างอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมท้องถิ่น รวมถึงวิถีชีวิตและภูมิปัญญาในท้องถิ่น

การเชื่อมโยงองค์ประกอบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพดังกล่าวควรมีการคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมในพื้นที่อย่างยั่งยืน เพื่อให้แหล่งการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่เป็นแหล่งส่งเสริมสุขภาพ แหล่งการเรียนรู้ สามารถสร้างรายได้และอาชีพให้กับชุมชน

อภิปรายผลการวิจัย

งานวิจัยนี้มุ่งเน้นศึกษาปัจจัยความสำเร็จให้กับธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทยอย่างยั่งยืน พบว่า มี 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทยอย่างยั่งยืน ได้แก่ โครงสร้างพื้นฐาน กิจกรรม และการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชนท้องถิ่น ซึ่งผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การที่ธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจะประสบความสำเร็จในประเทศไทย จำเป็นต้องมีโครงสร้างพื้นฐานที่มั่นคงและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ครบครัน โดยเฉพาะการมีที่พักที่เหมาะสม การขนส่งที่สะดวกสบาย และสิ่งอำนวยความสะดวกที่สนับสนุนการพักผ่อนเชิงสุขภาพอย่างเต็มที่ เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง เพราะนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้มีกำลังซื้อสูงและคาดหวังประสบการณ์ที่เหนือกว่า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะพฤติกรรมผู้บริโภคในปัจจุบันที่ให้ความสำคัญกับความสะดวกสบาย และความรวดเร็วในการเข้าถึงสินค้าและบริการ ผลดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ Pike (2020) ที่กล่าวว่า การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก เป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งของการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ต้องมี เพื่อให้นักท่องเที่ยวที่เข้ามายังแหล่งท่องเที่ยวนั้นได้รับความสะดวกสบายและความประทับใจ เกิดความรู้สึกปลอดภัย ทำให้นักท่องเที่ยวอยากอยู่ท่องเที่ยวในระยะเวลาที่นานขึ้น งานวิจัยของ ขวัญชนก สุวรรณพงศ์ (2566 : 320-324) ซึ่งพบว่า โครงสร้างพื้นฐานที่มีมาตรฐานสูงและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ครบครันนั้น มีบทบาทสำคัญในการสร้างความพึงพอใจและส่งเสริมให้เกิดประสบการณ์ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่น่าพึงพอใจสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ การวางแผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีกำลังซื้อสูงจึงเป็นกุญแจสำคัญในการดึงดูดและรักษานักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ให้กลับมาท่องเที่ยวในอนาคต และสร้างศักยภาพที่แข็งแกร่งให้กับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทย

2. กิจกรรมท่องเที่ยวเป็นปัจจัยสำคัญในการดึงดูดนักท่องเที่ยวที่สนใจในด้านสุขภาพ กิจกรรมที่มีความหลากหลาย เช่น การนวด การทำสปา โยคะ หรือการบำบัดด้วยสมุนไพร เป็นประเด็นที่ตอบสนองความต้องการเฉพาะของนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ การจัดให้มีกิจกรรมที่มีคุณภาพสูงและแตกต่างจากกิจกรรมท่องเที่ยวทั่วไปจะเป็นสิ่งที่ช่วยสร้างความแตกต่างและเพิ่มความน่าสนใจให้กับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ทั้งนี้เนื่องจากนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในประเทศไทยนั้นมีความหลากหลาย ดังนั้นการมีกิจกรรมสุขภาพที่นักท่องเที่ยวสามารถทำได้ในระหว่างเดินทางท่องเที่ยวในหลายรูปแบบ เช่น การทำอาหารท้องถิ่น ให้นักท่องเที่ยวสามารถเลือกทำได้ตามความถนัดและความสนใจ จึงสามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวเที่ยวให้มา

เที่ยวได้ ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ หิรัญญา กลางนุรักษ์ และเกิตศิริ เจริญวิศาล (2566 : 182) ซึ่งพบว่าการพัฒนากิจกรรมท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่มีความหลากหลายและคุณภาพสูงนั้นมีบทบาทสำคัญในการดึงดูดนักท่องเที่ยวที่สนใจด้านสุขภาพโดยเฉพาะกิจกรรมที่เน้นการผ่อนคลายและการบำบัดสมุนไพร นักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพมักมองหาประสบการณ์ที่ลึกซึ้งและเฉพาะเจาะจงมากกว่าการท่องเที่ยวทั่วไป กิจกรรมคุณภาพที่ตรงกับความต้องการช่วยให้ธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสามารถตอบสนองความต้องการเหล่านี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชนท้องถิ่นเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่สำคัญความสำเร็จของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การบูรณาการชุมชนท้องถิ่นในการนำเสนอสินค้าและบริการจะช่วยสร้างความแตกต่างในประสบการณ์ท่องเที่ยวและส่งเสริมความยั่งยืนทางเศรษฐกิจในระดับท้องถิ่น ชุมชนสามารถมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ไม่ว่าจะเป็นการผลิตสินค้าท้องถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์ การให้บริการที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่น หรือการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงกับวิถีชีวิตและภูมิปัญญาชาวบ้าน ทั้งนี้เนื่องจาก การท่องเที่ยวจำเป็นต้องดำเนินควบคู่ไปกับการดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นเสมือนต้นทุนที่จะทำให้อุตสาหกรรมนี้ก้าวเดินต่อไปอย่างยั่งยืน ประชาชนในชุมชนในฐานะเจ้าของพื้นที่จึงมีส่วนสำคัญในการดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยวให้คงเอกลักษณ์และวัฒนธรรมของท้องถิ่น ซึ่งผลดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐนันท์ ศรีอินทรวานิช, จุฑามาส ชมผา และ กุลวดี ละม้ายจีน (2565 : 2207-2209) ซึ่งพบว่าการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชนท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การนำเสนอสินค้าและบริการท้องถิ่นที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมของชุมชนท้องถิ่นช่วยสร้างความแตกต่างในประสบการณ์ท่องเที่ยวและส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน ชุมชนท้องถิ่นยังมีบทบาทในการจัดกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับวิถีชีวิตและภูมิปัญญาชาวบ้าน ซึ่งไม่เพียงสร้างเอกลักษณ์ให้กับประสบการณ์ท่องเที่ยว แต่ยังสนับสนุนความยั่งยืนของเศรษฐกิจในระดับท้องถิ่น

ปัจจัยทั้ง 3 ด้านนี้สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการวางแผนและพัฒนาธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพอย่างครบวงจร โดยเน้นไปที่ความยั่งยืนในทุกด้าน ซึ่งจะช่วยให้ธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทยประสบความสำเร็จได้ในระยะยาว

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยในครั้งนี้

จากผลการวิจัยที่ได้ศึกษาปัจจัยความสำเร็จให้กับธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทย อย่างยั่งยืน มีข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนาต่อไปดังนี้

1. จากผลการวิจัย พบว่า โครงสร้างพื้นฐาน เป็นปัจจัยความสำเร็จให้กับธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทย ดังนั้นควรเสริมสร้างและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้ทันสมัยและครบครัน เช่น การพัฒนาที่พักที่มีคุณภาพ การขนส่งที่สะดวกสบาย รวมทั้งการปรับปรุงสถานที่บำบัดและผ่อนคลาย ที่สามารถตอบสนองนักท่องเที่ยวที่ต้องการบริการสุขภาพ การมีโครงสร้างพื้นฐานที่ดีจะช่วยเพิ่มความพึงพอใจและดึงดูดนักท่องเที่ยวให้กลับมาเยือนซ้ำ

2. จากผลการวิจัย พบว่า กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เป็นปัจจัยความสำเร็จให้กับธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทย ดังนั้นธุรกิจท่องเที่ยวเชิงสุขภาพควรให้ความสำคัญกับการพัฒนา กิจกรรมที่เป็นเอกลักษณ์ โดยคิดค้นและพัฒนากิจกรรมที่สามารถโดดเด่นและตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้โดยเฉพาะ โดยเน้นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบำบัดและการผ่อนคลาย เช่น การนวดไทย การทำสปา โยคะ การบำบัดด้วยสมุนไพร ซึ่งไม่เพียงแต่เพิ่มความสนใจเท่านั้น แต่ยังช่วยให้ประสบการณ์ของนักท่องเที่ยวมีคุณค่าและความหมายมากขึ้น

3. จากผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชนท้องถิ่น เป็นปัจจัยความสำเร็จให้กับธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทย ดังนั้นธุรกิจท่องเที่ยวเชิงสุขภาพควรส่งเสริมให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นในการนำเสนอสินค้าและบริการที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น หรือการจัดกิจกรรมที่สะท้อนวัฒนธรรมและภูมิปัญญาชาวบ้าน การมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชนจะช่วยเพิ่มความยั่งยืนทางเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น รวมถึงสร้างความแตกต่างที่น่าสนใจให้กับนักท่องเที่ยว

การพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ครอบคลุมทั้งสามปัจจัยนี้จะช่วยให้ประเทศไทยสามารถแข่งขันได้ในตลาดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับโลก และทำให้ประสบการณ์การท่องเที่ยวมีความลึกซึ้งและยั่งยืนมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ในการวิจัยครั้งต่อไปควรใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณเพื่อศึกษาความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทย เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ในการศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่อาจส่งผลต่อความสำเร็จของธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพนอกเหนือจาก ปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐาน กิจกรรมการท่องเที่ยว และการมีส่วนร่วมใน

ชุมชน เช่น การบอกต่อ การบอกต่อทางอิเล็กทรอนิกส์ คุณภาพบริการของการให้บริการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความรู้สึกและการรับรู้ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมการท่องเที่ยว. (2566). โครงการพัฒนาขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวเชิงคุณภาพ. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 2 พฤษภาคม 2567. แหล่งที่มา: https://elchm.ssru.ac.th/benjaporn_ya/pluginfile.php/40/block_html/content/.TIH%201413_THAILAND%20HOLISTIC27.11.66-Final.pdf
- กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา. (2567). เปิด 10 อันดับจังหวัดที่มีนักท่องเที่ยวต่างชาติ เยี่ยมเยือนมาสุดปี 2566. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 1 มิถุนายน 2567. แหล่งที่มา: <https://www.prachachat.net/general/news-1564735>
- ขวัญชนก สุวรรณพงศ์. (2566). อิทธิพลของแรงจูงใจและการรับรู้องค์ประกอบการท่องเที่ยว ที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของ นักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. 14 (1), 308 – 330.
- ณัฐนนท์ ศรีอินทรวาณิช, จุฑามาส ชมผา และ กุลวดี ละม้ายจีน. (2565). รูปแบบการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดอุบลราชธานีเพื่อเชื่อมโยงในการพัฒนาสู่กลุ่มจังหวัดราชธานีศรีโสธร. วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร. 10 (2), 2202 – 2214.
- ดวงพร พุทธวงศ์ ฐิติมา พูลเพชร และ นฤมล จิตรเอื้อ. (2566). รูปแบบการจัดการธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดชลบุรี. วารสารจันทร์เกษมสาร. 29 (2), 254-269.
- ปัทมพร อิมวิทยา และ ศรีญญา กันตะบุตร. (2564). แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยเจเนอเรชันวายต่อการท่องเที่ยว เชิงส่งเสริมสุขภาพในจังหวัดเชียงใหม่. วารสารบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 7 (3), 296 – 303.
- ประไพพิมพ์ สุธีวสินนท์ และ ประสพชัย พสุนนท์. (2558). กลยุทธ์การเลือกตัวอย่างสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ. วารสารปาริชาติ. 3 (2), 31-48.
- ปฎิมาศ เสริฐเลิศ. (2562). การจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพทางวัฒนธรรม บ้านโนนน้ำเกลี้ยง อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์. รายงานการวิจัย. คณะวิทยาการจัดการ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- พัทธธิดา คชทรัพย์. (2565). แรงจูงใจของผู้สูงอายุที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมบริการและการท่องเที่ยว. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

- พรรณรัตน์ บุญกว้าง. (2562). กลยุทธ์การตลาดเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดเชียงใหม่. รายงานวิจัย. คณะวิทยาการจัดการ: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ภริตา บุญล้อม. (2565). ส่องเทรนด์ Wellness Tourism การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เที่ยวอย่างไรให้ได้สุขภาพดี. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 2 พฤษภาคม 2567. แหล่งที่มา: <https://thestandard.co/wellness-tourism/>
- ศูนย์วิจัยธนาคารกรุงเทพ. (2566). เมื่อโลกปรับ-คนเปลี่ยน ส่องทิศทาง Wellness Economy โอกาสเติบโตธุรกิจไทยในตลาด Health & Wellness Tourism. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 2 พฤษภาคม 2567. แหล่งที่มา: <https://www.bangkokbanksme.com/en/23-5sme1-wellness-economy-opportunity-to-grow-thai-business>
- หิรัญญา กลางนุรักษ์ และเกดศิริ เจริญวิศาล. (2566). ศักยภาพในการรองรับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดภูเก็ต Phuket's Potential for Wellness Tourism. วารสารวิจัยวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์. 7 (1), 182-192.
- อภิชัย ฉัตรเฉลิมกิจ. (2566). ททท.เปิด 10 เทรนด์เวลเนสโลก หลังโควิด-19 โอกาสผู้ประกอบการไทย. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 2 พฤษภาคม 2567. แหล่งที่มา: <https://www.thansettakij.com/business/tourism/565555>
- Dharawanij, N. (2023). The Ways to Promote Wellness Tourism in Muang District, Chachoengsao Province. *International of journal professional business review*. 8 (12), 1-7.
- Krippendorff, K. (2004). *Content Analysis: An Introduction to Its Methodology*. (2nd ed.). Thousand Oaks: CA: Sage Publications.
- Neuendorf, K. A. (2002). *The Content Analysis Guidebook*. Thousand Oaks: CA Sage Publications.
- Pike, S. (2020). *Destination Marketing: Essentials*. 3rd Ed. London: Routledge
- Seidman, I. (2019). *Interviewing as Qualitative Research: A Guide for Researchers in Education and the Social Sciences*. New York: Teachers College Press.
- Weerakit, N. & Tkachuk, A. (2024). Motive based segmentation of the wellness tourism market. *International Journal of Spa and Wellness*. 1-14.